

MEMÒRIA DEL CURS 2014-2015
OFICINA DESENVOLUPAMENT I
COOPERACIÓ

Universitat de Lleida

MEMÒRIA-RESUM D'ACTIVITATS CURS 2014/15 OFICINA DESENVOLUPAMENT I COOPERACIÓ ODEC-UdL

ÀREA DE COOPERACIÓ

- **Convocatòries pròpies**

Durant el curs 2014/2015 s'han convocat dues modalitats de convocatòries:

Convocatòria d'ajuts a projectes relacionats amb la cooperació internacional per al desenvolupament.

La convocatòria preveu el finançament de projectes de cooperació de membres de la UdL adreçats als països del llistat de l'IDH del PNUD i dins d'aquests, especialment a les capes socials més desfavorides.

Aquesta convocatòria té per objectiu principal promoure la realització de projectes de cooperació en els camps de la docència, la recerca, la cultura i el desenvolupament entre els membres de la comunitat universitària de la UdL i institucions o col·lectius més desfavorits dels països de llistat de l'índex de Desenvolupament Humà (IDH) segons el Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD).

Els projectes presentats a aquesta convocatòria han de comptar amb la participació dels membres sol·licitants de la UdL en alguna de les seves frases. Es prioritzen els projectes que versin sobre la temàtica següent:

- Transferència de coneixements i en concret es prioritzarà l'enfortiment dels sistemes universitaris.
- Gènere.
- Sector primari (projectes agrícoles, ramaders,...).
- Infraestructures, construccions i equipaments.
- Assistencials.

Aquests projectes han de tenir una repercussió posterior en el sí de la UdL amb l'objectiu de transmetre experiències i coneixements a la comunitat universitària i a la ciutadania de Lleida en general.

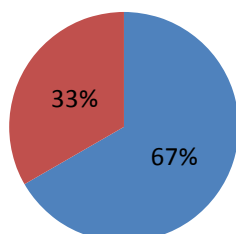
Aquest finançament és possible, en part, gràcies al professorat i al PAS adherits a la campanya "Dóna el teu 0,7". La present convocatòria, a la qual s'han presentat 14 projectes, compta amb una dotació econòmica de 66.050€

TAULA AJUTS COOPERACIÓ 2015 (Comissió 15/05/2015- Consell de Govern 21/05/2015)

TÍTOL DEL PROJECTE	PERSONA/ES SOL·LICITANT/S	AJUT
Modelo de desarrollo agrario sostenible para la comunidad campesina de Huapra (Perú). Part II (PERÚ)	Lluis M.Pla Aragones PDI FDE	4.500 €
Col·laboració en la planificació docent de l'ensenyament en llengües i literatures (Universit� de Yaound� I i Universitat de Lleida) (CAMERUN)	M. Carme Figuerola Cabrol PDI Fac. Lletres	4.200 €
Projecte de Cooperació Internacional i Producció Agroecol�gica Valdair Roque Sopa. Projecte d'Assentament de Reforma Agrària Milton Santos (Planaltina do Paran�, Paran�) i C.A. (Maranhao) (BRASIL)	Jose Ramon Olarieta Alberdi / Cristina Rodriguez PDI ETSEA/ PAS	7.000 €
Fisi�frica (GÀMBIA)	Carme Campoy Guerrero PDI Fac. Infermeria	3.450 €
La vivienda "earthbag" como refugio de emergencia después de una cat�strofe humanitaria. Construcción de una vivienda "earthbag" para un centro m�dico en Burkina Faso. Segunda Fase (BURKINA FASO)	L�dia Rincón Villarreal PDI EPS	12.100 €
Enfortiment del sistema universitari oftalmològica Senegal IV: increment de les capacitats formatives dels professionals del sistema públic de salut per a la millora de la salut ocular infantil (SENEGAL)	Rafael Ferreruella Serrano PDI Medicina	5.500 €
Convivencia saludable: intervención sist�mica en contextos socio.educativos (PER�)	Carles Alsinet Mora PDI FEPTS	4.000 €
Plurilingüisme i educació. Contextos d'educació intercultural bilingüe a Però i Mèxic (PER� I MÈXIC)	Cecilio Lapresta Rey PDI Lletres	2.200 €
Consolidación de tecnología en biodigestores para tratamiento de basura org�nica en países en vías de desarrollo (BOLÍVIA)	Daniel Chemisana PDI EPS	3.500 €
La pobresa econ�mica a Lleida: Impacte de la crisi sobre els ingressos de les famílies	Joan Pere Enciso Rodríguez PDI FDE	3.500 €
Cooperació Interuniversitària Europa Àfrica. Migracions internacionals: recerca i transferència (SENEGAL)	Núria Llevot Calvet PDI FEPTS	2.700 €
Recuperación de un centre de terapia tradicional SAFECO AMINA, integrando el conocimiento local con el conocimiento biom�dico para la mejora de la salud de la población de Mal� (MALI)	Salvador S�ez C�rdenas. PDI Fac. Infermeria	4.600 €
Equipamiento de un aula de inform�tica en la Escuela Secundaria B�sica en los Campamentos de Refugiados" (CAMP. REFUG SAHRAUÍS)	Jordi Soldevila PDI EPTS	3.800 €
Mediateca Bus Itinerant per les escoles rurals al Sud de Togo (2� fase) (TOGO)	Kokouvi T�t� /Leo Badia PDI EPTS / PAS	5.000 €
TOTAL		66.050 €

AJUTS COOPERACIÓ 2015

■ HOMES: 10 ■ DONES: 5

Convocatòria d'ajuts de mobilitat solidària

Promoure la cooperació en els camps de la docència, la recerca, la cultura i el desenvolupament entre els membres de la comunitat universitària de la UdL i institucions o col·lectius més desfavorits dels països del llistat de l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH) segons el Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) .

Seràn objecte d'aquesta convocatòria els projectes que estiguin relacionats amb les activitats de la UdL i que tinguin un fort component de transmissió i intercanvi de coneixements.

Aquests projectes han de tenir una repercussió posterior en el sí de la UdL amb l'objectiu de transmetre experiències i coneixements a la comunitat universitària i a la ciutadania de Lleida.

Aquesta convocatòria preveu dues modalitats:

1. Realització de treballs o projectes de finals de carrera, pràcticums i equivalents, sempre que la temàtica o l'execució relacionada amb la cooperació per al desenvolupament.
2. Participació en el programa de mobilitat solidària de l'Oficina de Cooperació i Solidaritat.

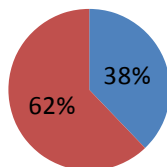
La dotació econòmica de la convocatòria és de 12.875€i s'han presentat 28 propostes.

TAULA AJUTS MOBILITAT SOLIDÀRIA 2015

TÍTOL DEL PROJECTE	PERSONA/ES SOL·LICITANT/S	AJUT
MODALITAT 1 (SUPORT A ESTADES INTEGRADES EN LA FORMACIÓ REGLADA)		
Archipiélago de Las Perlas: un destino sin turismo. Impactos del modelo de desarrollo residencial en las comunidades del conjunto de islas del Pacífico Panameño (PANAMÀ)	Maria Eugenia Mellado	600
Continuació del treball de camps a l'estat de Chiapas (MÈXIC)	Josep Serra Grau	600
Mozambique: Agua, Saneamiento, e Higiene para todos (Fase 2) (MOZAMBIQUE)	Nayeli Vaca Sánchez	600
MODALITAT 2 (INICIACIÓ A ACCIONS DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL)		
Casal Afanour, Tinghir (Alkaria) (MARROC)	Marc Julià Traveria	400
Casal Afanour, Tinghir (Alkaria) (MARROC)	Celia Pifarré Ribó	400
Casal Afanour, Tinghir (Alkaria) (MARROC)	Elena Santos Feixa	400
Casal Afanour, Tinghir (Alkaria) (MARROC)	Gemma Torrent Gaston	400
Casal Afanour, Tinghir (Alkaria) (MARROC)	Xènia Arbizu Arbonés	400
Projecte Aghbala, Casal d'estiu (MARROC)	Anna Serés Duran	400
Projecte Aghbala, Casal d'estiu (MARROC)	Verònica Parrado Fuentes	400
Mobilitat solidària "Las Terrenas" (REPÚBLICA DOMINICANA)	Glòria Feliu Feliu	600
Mobilitat solidària "Las Terrenas" (REPÚBLICA DOMINICANA)	Nerea Martí Macias	600
Mobilitat solidària "Las Terrenas" (REPÚBLICA DOMINICANA)	Ariadna Pons Nieto	600
Mobilitat solidària "Las Terrenas" (REPÚBLICA DOMINICANA)	Erea Bresolí Fusté	600
Mobilitat Solidària amb SCI (SUÏSSA)	Gemma Prats Pujol	0
Mobilitat solidària amb SETE (NICARAGUA)	Rafaela Garcia Rivera	600
Ampliant "Una Finestra al món" (CAMP. REF. SAHRAUÍS)	Núria Farré Fillat	565
Ampliant "Una Finestra al món" (CAMP. REF. SAHRAUÍS)	Júlia Cruz Sesé	565
Una finestra al món. Intercanvi d'experiències educatives als campaments de refugiats sahrauís (CAMP. REF. SAHRAUÍS)	Anna Rogés Montañés	545
Mom Tik Camp i escoles públiques d'Isan (TAILÀNDIA)	Laura Blasi Travesset	600
Experiència compartida (ETIÒPIA)	Núria Baron Garanto	600
Experiència compartida (ETIÒPIA)	Núria González Tomàs	600
Experiència compartida (ETIÒPIA)	Alva M ^a Alejandro Gesteira	600
Escola Kalasans de Sam Sam (SENEGAL)	Xavier Segura Guerrero	300
Escola Kalasans de Sam Sam (SENEGAL)	Èric Morros Ariza	300
Formació en el "traspatio" nicaragüenc (NICARAGUA)	Pere- Miquel Parés i Casanova	600
Mobilitat solidària amb el SCI "Festa Mundial" (BÈLGICA)	Isaac Sabally Clua	0
Mobilitat solidària amb el SCI "Festa Mundial" (BÈLGICA)	Albert Romero Oró	0
TOTAL		12.875 €

AJUTS DE MOBILITAT SOLIDÀRIA 2015

■ HOMES: 14 ■ DONES: 23

La resolució d'aquestes convocatòries correspon fer-la als membres de la Comissió de Cooperació Internacional on hi ha una persona representant de cada facultat. Aquesta comissió es reuneix dos cops l'any: a principi de curs per aprovar les convocatòries i oferir informacions diverses i a final de curs per tal de resoldre-les i exposar les línies del proper curs. Enguany s'han celebrat els dies 19 de novembre de 2014 i el 15 de maig de 2015.

Actualment està composta per la presidenta Dra. Astrid Ballesta Remy (Vicerectora de Relacions Internacionals i Cooperació), un representant del Centre de Cooperació Internacional Dr. Albert Roca Álvarez, un representant de la Facultat de Dret i Economia Dra. Núria Camps Mirabet, un representant de l'Escola Politècnica Superior Sra. Alba Cabiscol Teixidó, un representant de la Facultat de Lletres Dra. Carme Figuerola Cabrol, un representant de l'ETSEA Dra. Francisca Santiveri Morata, un representant de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social Dra. M. Pau Cornadó Teixidó, un representant de la Facultat de Medicina Dra. Montserrat Rué Monné, un representant de la Facultat d'Infermeria Sra. Carmen Nuin Orrio, un representant de l'estudiantat Sr. Nelson Montes Piñuela, un representant del PAS Sr. Francesc Català Alòs.

PROJECCIÓ LOCAL

→ Valoració de projectes d'emergència de l'Ajuntament de Lleida

En relació al conveni signat amb l'Ajuntament de Lleida i l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació es fa càrrec, entre altres tasques, de les valoracions dels projectes que es presenten a la convocatòria d'emergència i acció humanitària i també de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Lleida, i té representació tècnica en el Comitè d'Emergència i Acció Humanitària de Lleida. Aquest any s'han valorat dos projectes d'emergència corresponents a les conseqüències de les pluges torrencials als campaments de refugiats Sahrauis i a l'accés a la terra per l'autosuficiència alimentària a la República Centreafricana.

→ Valoració de projectes de cooperació de l'Ajuntament de Lleida

Dins la convocatòria de cooperació i desenvolupament l'ODEC va valorar 24 entitats amb un únic projecte cadascuna. Aquesta convocatòria també ha subvencionat quatre projectes de desenvolupament que van presentar les seves propostes amb l'objectiu d'aconseguir finançament per dur-les a terme als països que marquen la prioritat geogràfica de les bases de la convocatòria com ara Benín, Senegal, Txad i Moçambic, entre d'altres.

→ Assessorament en temes de cooperació al desenvolupament a l'Ajuntament de Lleida

Durant el curs s'han realitzat diverses sessions d'assessorament a l'Ajuntament de Lleida en relació a la participació en el Consell Mixt de Cooperació, Permanent del Consell Mixt de Cooperació i Agermanament

Lérida – Lleida (Colòmbia). Durant aquest curs hem assistit als Consells dels dies 18 de novembre i 11 de desembre de 2014, 16 de març i 14 d'abril de 2015.

Dins de l'agermanament es va realitzar un viatge a la regió del Tolima per part de la vicerectora de Relacions Internacional i Cooperació Astrid Ballestra i la directora de Serveis a les Persones de l'Ajuntament de Lleida Montserrat Gil. La visita va tenir lloc del 4 al 12 d'octubre de 2014 i es va fer una prospecció de la situació actual en les accions dutes a terme a través de l'Agermanament.

→ **Participació a la coordinadora d'ONGD i altres moviments solidaris de Lleida**

Una de les tasques que es porta a terme des de fa uns anys a la ciutat de Lleida és la participació activa a la Coordinadora d'ONGD i Altres Moviments Solidaris. Aquesta és tracta d'una associació amb més de 30 entitats que participen de forma activa i regularment en les assemblees mensuals, les comissions de treball i les diverses activitats de sensibilització, mobilització i educació per al desenvolupament que es porten a terme. Durant en aquest curs hem assistit a les reunions mensuals convocades.

→ **Comissió 3.4**

Arran de la creació de la Comissió 3.4 a Lleida, un espai de confluència que aglutina tres plataformes de la societat civil organitzada a les comarques de Lleida, que té la voluntat de treballar contra les causes de la pobresa, la injustícia i l'exclusió social al país del Sud i del Nord; la UdL ha volgut sumar esforços i ha decidit treballar conjuntament per tal d'afavorir que les entitats del teixit social de Lleida formin part activa dels processos de formació de la universitat. Així el dia 23 de maig de 2014 es va signar un conveni de col·laboració entre la UdL i la Comissió 3.4 per col·laborar conjuntament en la realització d'activitats de promoció del voluntariat social als centres de la UdL.

La Comissió 3.4 vol afavorir la relació, el coneixement i la coordinació mútues de les entitats que treballen per a la eradicació de la pobresa, la injustícia i l'exclusió social. Aprofundeix en les estratègies de treball conjunt en base a un anàlisi rigorós de la realitat social i la defensa del bé comú.

En formen part de la Comissió 3.4 vuitanta entitats de Ponent, La Xarxa d'entitats Cristianes d'acció Caritativa i Social del Bisbat de Lleida, integrada per 15 entitats, lluita contra la pobresa i l'exclusió social i treballa amb infants, joves, persones sense sostre, persones toxicòmanes, famílies, persones migrades, persones amb trastorn mental i persones en situació de privació de llibertat.

La Federació Catalana de Voluntariat Social treballa per la promoció i el reconeixement del voluntariat com a agent promotor de canvis socials i protagonista de l'acció entre els més desafavorits de la societat. A la vegada fa un treball en xarxa de suport i ajuda a les 34 entitats que estan federades a les terres de Lleida.

La Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida agrupa 36 entitats (i dona suport a una vintena més) que treballen en cooperació i solidaritat amb les persones i pobles empobrits del planeta. Neix per promoure una acció conjunta que persegueixi el canvi cap a la justícia social.

Durant aquest curs s'han realitzat reunions els dies 30 d'octubre de 2014, 20 de gener, 6 de març, 13 d'abril, 13 de maig i 15 de juny al campus de Cappont. En aquestes trobades no només s'ha treballat per promoure el voluntariat dins la UdL sinó també per l'organització de la jornada "La pobresa no és un crim".

PROJECCIÓ EXTERIOR

→ Xarxa Vives Universitats

L'ODEC lidera a través de la Xarxa Vives el Projecte sobre Fisioteràpia a Gàmbia i Moçambic. Properament es continuaran impartint les docències que ja es van començar el curs passat, dins del qual es van impartir dos mòduls amb força èxit.

→ Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

L'ODEC ha participat tot fomentant el treball en xarxa a la comissió de Cooperació Universitària al Desenvolupament (CUD) en relació a l'estratègia de comunicació conjunta que es porta realitzant des del curs passat on es pretén crear una fórmula conjunta per part de totes les oficines de cooperació amb l'objectiu d'establir canals de comunicació més efectius i arribar a més gent. No només pel que fa a les activitats que es realitzen sinó també pel que fa a accions de denuncia.

Aquestes reunions s'han celebrat a l'espai modernista de l'Hospital Sant Pau de Barcelona on hi té seu l'ACUP els dies 23 de setembre i 11 de desembre de 2014 i 8 d'abril de 2015.

→ Comisión de Internacionalización y Cooperación de las Universidades Españolas (CICUE)

La CICUE està integrada pels màxims responsables de política d'internacionalització i cooperació al desenvolupament de les universitat de l'Estat Espanyol i la seva finalitat principal és la de liderar i coordinar les actuacions de les universitat en aquestes matèries a fi de potenciar una col·laboració més estreta entre elles.

L'ODEC forma part del grup de treball de cooperació que s'encarrega de vetllar pel codi de conducta, les bones pràctiques en cooperació, l'avaluació de la qualitat de la CUD i la difusió i suport de les activitats CUD. Aquest curs s'han realitzat dues reunions: 6 i 7 de novembre de 2014 a la Universitat de Granada i 12 i 13 de maig de 2015 a la Universitat d'Oviedo.

→ Projectes Tempus

L'ODEC realitza l'assistència administrativa a la coordinació del projecte Tempus 158714 "Support for vocational training in sustainable forestry 2013 a 2016", coordinat pel professor Jorge Acázar i Cristina Vega del Departament de Medi Ambient i Ciències del Sòl i d'Enginyeria Agroforestal respectivament.

L'objectiu és crear un sistema de formació contínua en l'àmbit de l'enginyeria forestal i enfortir les institucions d'educació superior a Rússia i Moldàvia per obrir-les a la comunitat no acadèmica és l'objectiu d'un projecte europeu Tempus, liderat per l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària (ETSEA) de la Universitat de Lleida. El programa, de tres anys de durada, ha estat finançat per la Unió Europea amb prop de 700.000 euros.

Hi participen el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC), la Universitat de Recursos Naturals i Ciències de la Vida de Viena (Àustria), la Universitat de l'Est de Finlàndia, les universitats forestals de Moscou i de Sant Petesburg (Rússia), l'Acadèmia d'Agricultura d'Ulan-Ude (Rússia), la Universitat Alecu Russo de Balti (Moldàvia) i la Universitat Agrària de Moldàvia.

Altres blocs temàtics que aborda aquest Tempus són: gènere i silvicultura, salut i seguretat en el sector forestal, biomassa, l'impacte del canvi climàtic en els boscos, les amenaces biològiques, la recuperació de terres, economia i desenvolupament social als Parcs Naturals i àrees protegides o els indicadors de biodiversitat, entre d'altres. Aquest programa és una col·laboració entre totes les universitats participants. L'ETSEA espera que d'aquest projecte, en surtin convenis específics per tal que alumnat d'ETSEA pugui fer pràctiques en aquestes universitats russes, ja que el sector forestal és molt important en aquest país.

→ Interacció amb les xarxes socials

L'ODEC aposta per difondre la seva tasca no només a nivell local sinó també internacional i en el seu afany d'arribar al màxim nombre de públic possible s'han creat els grups de Facebook i Twitter donant resposta a les interaccions de la comunitat universitària i de la ciutadania de Lleida en general.

Twitter: @OdecUdl (Segueixen la pàgina 20 persones)

Facebook: Oficina de Desenvolupament i Cooperació UdL (Segueixen la pàgina 30 persones)

ÀREA DE SENSIBILITZACIÓ

XERRADES

→ Xerrada en el marc del Solidarium 2014 “Salut i gènere: el repte 2015”

En aquesta xerrada es va apropar al públic assistent a la realitat sanitària del Txad i els programes de Misión y Desarrollo para Goundi.

A càrrec **de Dra. Mercè Almirall**, metgessa del Servei d'Urgències de l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova Responsable de l'Unitat de Malalties Tropicals a Lleida. PROSICS Lleida - membre de l'ONG "Misión y Desarrollo para Goundi" que treballa al Txad; **Dr. Francesc Domingo**, pediatre d'atenció primària a Balaguer des de fa 30 anys. Col·laborador de Medicus Mundi i de l'Associació Catalana per la Infància Maltractada i **Sra. Sònia Notario**, educadora social de l'Associació Antisida de Lleida. Porto els programes relacionats en l'àmbit de la promoció de la salut i la sensibilització comunitària.

Dia: 16 d'octubre de 2014

Lloc: Cafè del Teatre de l'Escorxador

→ Xerrada sobre el TTIP: “L’Afganistan, víctimes sense justícia”

La conferència promoguda per l'entitat ASDHA, Associació per al Drets Humans a l'Afganistan es va apropar la situació d'injustícia que viu la població de l'Afganistan.

La conferència va comptar amb el suports de l'Ajuntament de Lleida i de l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la Universitat de Lleida.

Data: 18 de desembre de 2014

→ Xerrada-Sessió informativa “Com viatjar al Sud en clau de solidaritat”

La xerrada es va fer a càrrec de l'Assemblea de Cooperació per la Pau, Servei Civil Internacional Catalunya i SETEM.

Organització: Oficina Desenvolupament i Cooperació

Col·laboració: Coordinadora d'ONGD

Dia: 10 de març de 2015

Lloc: Sala de Juntes de la Facultat de Dret i Economia.

Dret i Economia

→ Xerrada “T'ho conto!”

L'acte va consistir en una xerrada informativa sobre mobilitat solidària amb la col·laboració de l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la UdL anomenada “T'ho conto?”. Es van portar a terme dues xerrades que van ser les següents:

• Primera xerrada

A càrrec d'Isaac Sabally, estudiant de l'EPS que va viatjar a Rússia el passat estiu a participar en un camp de treball.

Dia: Dijous 5 de març de 2015

Hora: 10.30 h

Lloc: Aula 0.05 de l'EPS

• Segona xerrada

A càrrec de Assemblea de Cooperació per la Pau (ACP), Servei Civil Internacional de Catalunya (SCI) i SETEM Catalunya.

Dia: Dimarts 10 de març de 2015

Hora: 18h

Lloc: Sala de Videoconferències del Campus de Cappont

• Tercera xerrada

A càrrec de Nerea Martí, Ariadna Pons i Gema Ribes estudiants de la FCE que van viatjar l'estiu passat al Marroc amb l'ONGD Alkaria als campaments de solidaritat.

Isaac Sabally, estudiant de l'EPS que va viatjar a Rússia aquest passat estiu a participar en un camp de treball.

Dia: Divendres 13 de març de 2015

Hora: 11.00 h

Lloc: Sala de Juntes de la Facultat de Ciències de l'Educació

→ **Taula rodona: Malbaratament d'aliments**

Un dels actuals reptes de la societat actual hauria de ser evitar el malbaratament alimentari, el que en sentit domèstic entendríem com llençar el menjar perquè quan ho fem també estem llençant recursos que hem destinat a la seva producció. L'objectiu d'aquest acte es centrava en fomentar la reflexió d'aquesta problemàtica.

Dia: 14 de maig de 2015

Hora: 19.00 h

Lloc: Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida (Doctor Combelles, 11)

Ponents: Oriol Berenguer (Director del Banc d'Aliments de Lleida), Jordi Gascón (Instituto de Altos Estudios Nacionales, Ecuador).

Moderador: José Ramón Olarieta (Universitat de Lleida)

EXPOSICIONS

→Exposició “El Futur comença avui” de la Fundació Vicente Ferrer

Del 13 al 30 d'abril de 2015 va tenir lloc al vestíbul del Rectorat de la Universitat de la UdL l'exposició “El Futur comença avui” de la Fundació Vicente Ferrer

→Exposició “Els límits del creixement”

Del 16 de març al 14 d'abril de 2015 va tenir lloc a l'Edifici Polivalent de la UdL (Campus Capped) l'exposició “Els límits del creixement” confeccionada per l'entitat EntrePobles.

→Exposició “Igual Que?” d'Ajuda en Acció

De l'1 al 31 d'octubre de 2014 va tenir lloc a l'Edifici Aulari del Campus de Capped de la UdL l'exposició “Igual Que?” a càrrec d'Ajuda en Acció

→Exposició “Experiències i treball de les dones a Ousseuye (Senegal)”

De l'1 al 31 d'octubre de 2014 va tenir lloc al Rectorat de la UdL l'exposició “Experiències i treball de les dones a Ousseuye (Senegal)” a càrrec de la Federació D'associacions de Veïns de Lleida (FAVLL) – Veïns del Món.

→Exposició “Lleida amb els reptes del Mil·lenni” de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida

De l'1 al 31 d'octubre de 2014 va tenir lloc a la Facultat de Medicina de la UdL l'exposició “Lleida amb els reptes del Mil·lenni” a càrrec de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida.

→Exposició “Mostra fotogràfica: els Objectius del Mil·lenni”

De l'1 al 31 d'octubre de 2014 va tenir lloc al vestíbul d'ETSEA l'exposició “Mostra fotogràfica: els Objectius del Mil·lenni” a càrrec de Medicus Mundi

→Exposició “Viure en deutecràcia”

Del 3 al 30 de novembre de 2014 va tenir lloc a la planta baixa de l'Edifici de Rectorat de la UdL l'exposició “Viure en deutecràcia” a càrrec de la Plataforma Auditoria Ciutadana de Deute (PACD) i l'Observatori del Deute en la Globalització.

CINEMA

→11è Cicle de Cinema i Drets Humans - Del 6 al 27 de novembre de 2014

El Cicle de Cinema i Drets Humans va tornar el mes de novembre a Lleida per oferir reflexions i aprenentatges transformadors a través del cinema, set documentals i set conferències van ajudar a entendre les causes de diverses problemàtiques que generen desigualtats i injustícies al nostre món. Algunes de les temàtiques de les que es va parlar en aquesta 11a edició del Cicle de Cinema i Drets Humans van ser: el dret a l'accés als medicaments, els drets laborals, els drets econòmics, els drets a migrar, el dret a l'accés a la terra, els drets a la no discriminació, així com la violència de gènere. Tots aquests temes es van treballar a través del cinema i de xerrades de la mà de persones expertes en la matèria.

Set projeccions de documentals i col·loqui amb les persones expertes

- Dates: Dimarts i dijous, del 6 al 27 de novembre de 2014
- Horari: De 19.00 a 21.00 hores
- Lloc: Sala de juntes de la segona planta de l'edifici de Rectorat de la UdL

1. Primera sessió

6 de novembre

Dret a l'accés als medicaments

Índia la farmàcia del món

Yasmina Solanes, 2013, 30 min.

L'accés als medicaments és un dret universal. El documental, de la mà de persones expertes en temes sanitaris i legals, explica perquè l'Índia s'ha convertit en un líder mundial en la fabricació de medicaments genèrics i segueix el procés legal i social de l'anomenat Cas Glivec, on Novartis va portar el govern indi davant els tribunals de justícia per la patent d'aquest medicament contra el càncer. La sentència favorable al govern indi dictada a principis de 2013 i la participació en el documental de persones implicades en el procés legal, donen al documental un gran valor d'actualitat i de testimoniatge.

Ponent: Josep Guasch, col·laborador de Farmamundi i exdirector d'Investigació i Desenvolupament de Laboratoris Halcon España

2. Segona sessió

11 de novembre

Drets laborals

Treballadores: històries de lluita arreu del món per la igualtat de gènere en el treball

Fundació Pau i Solidaritat - CCOO, 2011, 58 min.

Malgrat la diversitat existent en la situació de les dones treballadores al món, globalment persisteixen moltes similituds per les causes estructurals que generen les desigualtats de gènere. L'audiovisual, conformat per 5 càpsules, ofereix un recorregut vivencial, geogràfic i sindical a través de les condicions laborals i de vida de les treballadores en diferents països i sectors productius, per tal de sensibilitzar la ciutadania sobre de les desigualtats de gènere en el món del treball.

Ponent: Ana M. Romero, professora titular de Dret del Treball i de la Seguretat Social i directorat del Centre Dolors Piera d'Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones de la UdL

3. Tercera sessió

13 de novembre

Drets econòmics

Entrevista a John Perkins

24 min. del documental *Zeitgeist: Addendum*, 2008, 126 min.

John Perkins detalla la seva carrera sota la firma d'una consultoria i com va arribar a convertir-se en un "sicari econòmic". Perkins defineix els sicaris econòmics com professionals altament remunerats que tenen com a objectiu tendir trampes de bilions de dòlars als països del món accepten enormes préstecs que mai podran arribar a pagar. Com a eines de treball el sicari econòmic utilitza informes financers fraudulents, manipulació d'eleccions, suborns, extorsions, sexe i assassinats. L'imperialisme apreciat mostra la seva cara oculta sota el control de la Corporatocràcia.

Ponent: Sergi Cutillas, membre de l'Observatori del Deute en la Globalització

4. Quarta sessió

18 de novembre

Dret a la no discriminació

El legado de Mandela

En Portada - RTVE, 2004, 45 min.

"El legado de Mandela" és un recorregut per les moltes llums i alguna que altra ombra de la vida de Nelson Mandela i la seva presidència al capdavant de la república de Sud-àfrica. Per a l'elaboració d'aquest reportatge del programa *En Portada* de RTVE, l'expresident i líder antiapartheid va concedir la darrera entrevista exclusiva de la seua vida.

Ponent: José Antonio Guardiola, periodista i director del Programa *En Portada* de RTVE 18 de novembre

5. Cinquena sessió

20 de novembre

Dret a l'accés a la terra

Tóxico Texaco Tóxico

Pocho Álvarez, 2007, 35 min.

El Txernòbil amazònic és com han qualificat molts experts la petjada de Texaco a l'Amazònia equatoriana. Memòria viva d'un calendari obscur, el temps de Texaco va canviar per sempre la vida de la selva i dels seus habitants, Aquesta pel·lícula és un testimoni de l'impacte dels negocis extractius, la vulneració i la violació dels drets dels pobles originaris, els impactes mediambientals i la defensa del territori.

Ponent: M. Gabriela Serra, membre d'Entrepobles

Entitat: Entrepobles

6. Sisena sessió

25 de novembre

Dret a migrar

El pes de la palla

La vella fam & Feyts, 2013, 35 min.

Ve d'un altre lloc. No comparteix els nostres codis. És un fora de la llei, una veu anònima. No ha vingut a explicar-nos la seva història ni a descobrir-nos res de nou. Però està aquí... i ens mira. Un documental que planta un mirall davant els occidentals: "Quines són les nostres pors? Quin valor donem a la paraula? Com vivim el temps? Hi ha alguna cosa sagrada a casa nostra?"

Ponents: Kokouvi Tété, doctor en Sociologia de l'educació i màster en Desenvolupament Internacional i

Francesc Torrent, codirector del documental

7. Setena sessió

27 de novembre

Violència de gènere

La maleta de Marta

Günter Schwaiger, 2013, 86 min.

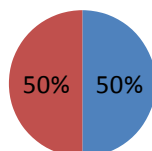
Documental que narra simultàniament dues històries reals: la del sofriment i lluita de Marta, una dona andalusa maltractada, i la d'alguns homes que han estat agressors i segueixen un programa de rehabilitació a Salzburg, ciutat natal del director. Està rodada entre Espanya i Àustria, els dos països on viu el director, un exemple clar de la universalitat del problema.

Ponent: Testimoni Marta, persona vinculada al rodatge

Entitat: Amnistia Internacional

CICLE DE CINEMA I DRETS HUMANS

■ HOMES: 3 ■ DONES: 3

JORNADES

→ Solidàrium 2014

L'ODEC va participar com a coorganitzador en la XI Fira d'Entitats Solidàries de Lleida i la XII Mostra al Carrer d'Informació i Documentació per al Desenvolupament, el dia 18 d'octubre de 2014. Aquesta edició es va tornar a celebrar a la Plaça Sant Joan i als Porxos de la Paeria i va girar entorn la temàtica en la salut i el gènere.

El Centre de Documentació en Cooperació i Solidaritat va participar a través de la mostra de llibres, revistes, materials didàctics, entre d'altres, en el si de la fira.

→ Jornada “Haima per un Sàhara Lliure”

El 29 d'abril de 2015 es va dur a terme l'activitat “Haima per un Sàhara Lliure”, que consisteix en una jornada per apropar el conflicte Sahrauí a la comunitat universitària i a la ciutadania. En aquesta ocasió es va muntar una haima a la part davantera del edifici del Rectorat, per on van passar públic divers per conèixer i aproximar-se a la cultura i a la situació dels campaments de refugiats del Sàhara. A la tarda es va dur a terme una taula rodona on es van posar de manifest les diverses situacions que viu el conflicte, amb una participant del territoris ocupats, un dels territoris alliberats i un dels campaments.

Aquesta jornada es va coorganitzar entre la Coordinadora d'ONGD i aMS, l'Ajuntament de Lleida, l'Associació d'Amics del Sàhara a les Terres de Ponent, i el grup de Joves de KooXacció.

En aquesta activitat hi va participar també el grup d'Aprenentatge i Servei de l'Institut de Secundària Gili i Gaya que va treballar el tema dels campaments de refugiats Sahrauí. Van realitzar un seguit d'enquestes a la població que s'apropava a l'activitat per valorar el coneixement de la realitat del poble sahrauí. Igualment van dissenyar cartells a mode de petita exposició per penjar al seu centre i fer difusió de l'activitat i de la situació del poble sahrauí.

→ Jornada “La pobresa no és un crim”

Es tracta de la primera activitat de col·laboració feta amb la Comissió 3.4 formada per la Federació Catalana de Voluntariat Social, la Coordinadora d'ONGD i aMS i la Plataforma d'entitats cristianes. Aquesta comissió

està composta de tres nuclis d'entitats que treballen pel quart món i la UdL ha volgut signar un conveni amb ella per tal de fomentar el voluntariat, la recerca i les pràctiques en relació a la cooperació local dins les entitats de base del territori de Lleida.

Durant la jornada es va reflexionar entorn les situacions de pobresa i el rebuig que provoquen a la població. A més, van participar persones que havien viscut situacions de pobresa i estudiants de la UdL que han participat en el programa "Aules contra la pobresa". La participació dels estudiants es va fer a través de la creació dels pòsters i l'exposició oral de la seva experiència.

Dia: 20 de maig de 2015

Hora: 17.00 a 21.00 h.

Lloc: Sala de Juntes de la Facultat de Dret i Economia del Campus de Cappont

Programa:

17:00 h. Presentació de la Jornada

17:15 h. Conferència: a càrrec del Dr. Emilio Martínez Navarro. Professor de Filosofia de la Universidad de Múrcia.

18:00 h. Taula de vivències, a càrrec de membres de les següents entitats socials: Ndiatiguia (persones migrades) Arrels Sant Ignasi de Lleida (persones sense llar) i la Fundació Renal Jaume Arnal (salut).

19:00 h. a càrrec d'estudiants de la Universitat de Lleida que han participat del projecte aules contra la Pobresa.

20:00 h. Clausura de la Jornada.

VOLUNTARIAT

La Universitat de Lleida aposta per una educació integral de la persona, perquè la Universitat, a més de formar bons professionals, ha de contribuir a forjar ciutadans i ciutadanes actives, responsables i compromeses amb el valor de la solidaritat i el progrés de la societat cap a una major justícia social.

L'oferta de voluntariat a la UdL es fa en col·laboració amb la Comissió 3.4 formada per la Federació Catalana de Voluntariat Social, la Coordinadora d'ONGD i aMS i la Plataforma d'entitats cristianes. Aquesta comissió està composta de tres nuclis d'entitats que treballen pel quart món i la UdL ha volgut signar un conveni amb ella per tal de fomentar el voluntariat, la recerca i les pràctiques en relació a la cooperació local dins les entitats de base del territori de Lleida.

Els objectius del voluntariat són:

- Proporcionar informació al nou voluntari o voluntària pel que fa als diferents camps d'acció.
- Capacitar el voluntari o voluntària per a la presa de decisions.
- Ajudar a resoldre els problemes que es planteja el voluntari o voluntària a l'hora d'escollir un àmbit de treball.
- Possibilitar la formació de caràcter general per ser voluntari o voluntària.

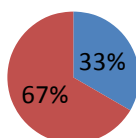

ENTITAT SOL·LICITANT	
NOM	CAMP D'ACCIÓ
ARRELS SANT IGNASI	- Acompanyament a persones en exclusió al centre obert, botigueta, recuperació inserció socio-laboral. - Acompanyament al programa terapèutic de persones toxicòmanes
SALESIANS SANT JORDI-PES LLEIDA	Alfabetització Inserció sociolaboral Centres oberts Altres
CÀRITAS	- Classes de reforç - Reforç escolar - Activitats relacionades amb l'equip de comunicació
MARISTES CHAMPAGNAT	- Alfabetització - Reforç escolar juvenil - Esplai Kakau
CENTRE SANT JOAN DE DÉU	- Acompanyament persones amb discapacitat intel·lectual i mental
ESCLAT SANTA TERESINA	- Acció educativa i social amb infants i famílies en risc d'exclusió social
VOLUNTARIAT VICENCIÀ	- Infants en risc d'exclusió social i població immigrada i autòctona
MISIONERAS ESCLAVAS INMACULADO CORAZÓN DE MARIA	- Dinamització esportiva, tallers i reforç acadèmic individual infantil i juvenil
SED	Interessats amb el Voluntariat i la recerca universitària.
FUNDACIÓ LLEIDA SOLIDÀRIA	Voluntaris per a l'ONG, tan a nivell de cooperació local, com internacional .
FUNDACIÓ PAGESOS SOLIDARIS	- Formació d'immigrants i atenció directa a persones migrades
ASSOCIACIÓ ANTI-SIDA	- Reforç als programes “nits segures”, “risc zero”, “atenció al jove”, “atenció a treballadores del sexe”
FIARE BANCA ÈTICA	- Estudis de treball i aprofundiment sobre finances ètiques
ASSOCIACIÓ AMICS DEL SÀHARA DE LES TERRES DE Ponent	- Gravar, muntar i editar documentals de denúncia
MANS UNIDES	- Difusió a professorat de les escoles del material d'educació en valors propi
CREU ROJA	- Treball amb gent gran, infància, immigració, mediambient i exclusió social
ALPICAT SOLIDARI	Projecte Banc d'Aliments d'Alpicat. Activitats tant a Alpicat/Lleida com a Gàmbia relacionades amb els projectes a Baja Kunda. Campanyes de sensibilització. Dissenys d'imatge. Actualització de la web. Premsa i comunicació.
ASSOCIACIÓ PROVINCIAL DE LARINGECTOMITZATS I MUTILATS DE LA VEU	- Suport a campanyes divulgatives i estudis sobre factors de risc en aparició de càncer de laringe i

DE LLEIDA	socio-laborals de les conseqüències de la laringectomia total
ASSOCIACIÓ EMAÚS RURAL	- Acompanyament a persones en situació vulnerable
SALUT MENTAL PONENT	- Col·laboracions en jornades de formació (manca target)
AFALL	Manca especificació
ASSOCIACIÓ ALZHEIMER DE TÀRREGA I COMARCA	Manca especificació
DOWN LLEIDA	- Suport als joves de l'entitat en el programa "oci i temps de lleure"
ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER	- Suport a la campanya "joves per la salut"
BANC D'ALIMENTS	- Suport a les campanyes concretes de grans recaptés
SAVE THE CHILDREN	- Suport a infants en situació d'exclusió social
INTERMON OXFAM	- Suport a activitats de sensibilitació en les campanyes pròpies
ASSOCIACIÓ DE PARAPLÈGICS I DISCAPACITATS FÍSICS DE LLEIDA	- Suport a activitats amb persones paraplàgiques i/o discapacitades físicament
FUNDACIÓ JAUME BOFILL	- Suport al programa LECXIT de foment de lectura en primària
COMISSIÓ MEDI AMBIENT UdL	- Suport a campanyes de mediambient a la UdL - Iniciar estudis de recerca sobre mediambient - Suport a campanyes de sensibilitació pròpies
AMNISTIA INTERNACIONAL	- Suport a la campanya "xarxa escola"
CENTRE EDUCATIU EL SEGRE	No concretat
UdL x TOTHOM	- Acompanyament a persones amb dificultats físiques en el sí de la UdL dins el programa propi "UdLxTothom"
Arboretum	Guiatge de suport a les visites.

VOLUNTARIAT

■ Homes: 3 ■ Dones: 6

ÀREA DE FORMACIÓ

Des de l'eix de formació, l'objectiu fonamental és treballar per formar persones crítiques i socialment responsables. A través de la formació acadèmica reglada i de seminaris conjunts amb departaments de la UdL posem un especial èmfasi a estudiar de forma reflexiva i contrastada els factors que expliquen la situació del món, per tal que les persones membres de la comunitat universitària puguin incidir en el missatge i la pràctica de la cooperació i la solidaritat tot donant arguments convincent

L'Oficina de Desenvolupament i Cooperació compta amb els instruments a l'abast per tal de poder oferir continguts de formació sobre cooperació i desenvolupament que permetin als alumnes i a la societat reflexionar sobre les causes de la pobresa en un món global i sobre les propostes de canvi, fent així palès el compromís de ser una universitat compromesa amb la millora de les condicions de vida dels pobles més desafavorits.

Un recull d'aquestes accions formatives són les següents:

→ IX Jornades Visions d'Amèrica Llatina: “La cooperació per al desenvolupament: reptes de futur”. **5, 12, 19, 26 de febrer de 2015**

Programa:

1. Evolució històrica de la cooperació per al desenvolupament

OLIVER KLEIN: Llicenciat en Ciències Polítiques per UAB, Màster en Dret Ambiental (URV) i Màster en Dret Comunitari Europeu (Universitat del Sarre). Actualment és professor en ciència política a la URV i especialista en Gestió Global de la Immigració.

2. Estudis de casos. Èxits i fracassos

PABLO BIDERPOST: Doctor en Ciència Política i Màster en estudis Llatinoamericans per la Universitat de Salamanca. És professor de la Universitat pontifícia de Comillas i investigador de l'Institut d'Estudis Iberoamericans de la Universitat de Salamanca.

3. Cooperació Sud-sud i triangular

SÍLVIA LÓPEZ: Llicenciada en Direcció i Administració d'Empreses per la Universitat de la Corunya i Màster en Cooperació Internacional i Gestió de Projectes per l'Institut Universitari Ortega i Gasset.

4. Agenda post 2015. Escenaris de futur

ALEJANDRA BONI: Doctora en Dret per la Universitat de València. És investigadora del grup d'estudis de Desenvolupament, Cooperació i Internacional i Ètica aplicada del Departament de la Universitat Politècnica de València.

→ II Jornades Visions del Món Africà. “La cooperació al desenvolupament: reptes de futur”. **7 i 14 d'abril de 2015**

Programa:

1. Àfrica i la bona voluntat: inèrcies i perspectives

LOLA LÓPEZ: Antropòloga del Centre d'Estudis Africans i Interculturals de Barcelona. Especialitzada en estudis de gènere, economia popular i migracions/transnacionalisme.

2. Desafiaments Sud-Sud a l'Àfrica

MBUYIKABUNDA: Relacions internacionals. President de l'Observatori de la Realitat Social a l'Àfrica Subsahariana, associat a la Universitat Autònoma de Madrid.

3. Noves aliances per al desenvolupament: es moviments de dones africanes

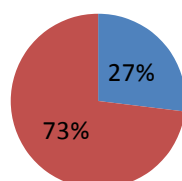
ROSER MANZANERA: Antropòloga de la Universitat de Granada. Especialista en estudis gènere i de desenvolupament a l'Àfrica, en particular emmarcant-los en l'evolució del neoliberalisme al continent.

4. El paper de les organitzacions de la societat civil a l'Àfrica post-2015: evolució cap al canvi social

LOURDES BENAVIDES: Relacions Internacionals. Responsable de Justícia Econòmica al Departament de Campanyes i Ciutadania d'Oxfam Intermón. Investigadora del grup d'Estudis Africans de la Universitat Autònoma de Madrid.

JORNADES MÓN AFRICÀ

■ Homes: 7 ■ Dones: 19

→ VII Campus per la pau: "Pobresa i cohesió social". 10 i 11 de juny de 2015

Aquest campus pretén promoure una cultura de la pau i estimular la participació tant de la comunitat universitària com del teixit social lleidatà en la construcció d'aquesta cultura que, per ser global, ha de créixer des d'iniciatives locals.

Objectius específics:

- Oferir les eines teòriques i cognitives per poder entendre de forma crítica i constructiva la informació sobre els problemes de convivència social i mundial, els factors que els motiven i les claus per a la seva resolució.
- Identificar les causes, les conseqüència i els actors i agents principals que intervenen en els processos de deteriorament dels problemes de convivència humana, un dels quals és la desigualtat social.
- Analitzar els efectes de la pobresa en la nostra societat anant a l'arrel de la problemàtica, per tal de poder oferir eines i instruments d'acció reivindicativa i de mesures de política econòmica i social per a la recerca de solucions.

MARC: La pobresa com a fruit del capitalisme

ESTAT DE LA QÜESTIÓ: Pobresa a Catalunya i a Lleida

EFFECTES DE LA POBRESA: La manca de cohesió social com a font de conflicte social

- Noves situacions de la pobresa

- Taula 1: Respostes o propostes de solucions: Renda i treball

RESPOSTES: Distribució de la renda i fiscalitat, Renda Mínima d'Inserció, Renda Garantida de Ciutadania, L'economia social i els Nous jaciments d'ocupació 2 ECTS

Ponents: Miren Etxezarreta, Pau Marí-Klose, Xavier Pelegrí, Carme Trilla, Pere Enciso, Rafael Allepuz i Jordi Garcia.

Cal assenyalar que el Campus per la Pau és un projecte de col·laboració universitat-societat, on participen la Universitat de Lleida i Justícia i Pau. És a més un projecte amb voluntat de continuïtat perquè s'entén com un programa continu de conscienciació sobre la necessitat de construir una cultura de la pau, així com per estimular a la participació en aquest procés. En anys alterns, les universitats de Lleida i Girona organitzen cada edició sempre en col·laboració amb Justícia i Pau. La d'enguany serà la 7ª edició. L'Oficina de Desenvolupament i Cooperació participa en l'organització del campus, tal com ha fet en les edicions anterior celebrades a la UdL.

→ Aules contra la pobresa

A petició de la Comissió 3.4 (que aplega tres entitats que treballen pel 4t Món: Càritas, la Federació Catalana de Voluntariat Social i la Coordinadora d'ONGD de Lleida la UdL va engagar un programa pilot per introduir en la docència dels graus, les causes i les conseqüències de la pobresa i com es pot lluitar contra aquesta injustícia des de la pràctica professional de cada titulació.

El programa "Aules contra la pobresa" forma part d'una iniciativa més àmplia per a la inclusió de continguts i competències en el terreny de la cooperació per al desenvolupament al currículum educatiu de la UdL. Durant aquest curs, set assignatures dels graus de Medicina, Infermeria, Fisioteràpia, Dret i Economia, Turisme i Enginyeria Agrària, imparteixen dos crèdits de docència reglada, per tant avaluable, sobre la pobresa.

Personal de l'ODEC s'encarrega d'impartir la part general del mòdul (causes, efectes i lluita contra la pobresa) i col·labora amb el professorat de cada matèria per centrar el mòdul específic i organitzar la posta en comú amb l'estudiantat. L'objectiu, sensibilitzar i treballar per eradicar aquesta lacra que, dia a dia afecta més persones arreu del món, i més a prop de casa nostra.

El balanç d'aquest curs ha estat molt positiu i moltes universitats catalanes ja han mostrat el seu interès per implantar aquest model.

Algunes de les sessions que s'han impartit durant aquest curs han estat:

SESSIÓ 1 - INFERMERIA

- Dia de la sessió: 21 de setembre al 3 d'octubre de 2015
- Professorat: Carme Campoy
- Assignatura troncal: sociologia de la salut i de la interculturalitat (2ª curs, 1r semestre), s'imparteixen els determinants socials de la salut, entre els que destaca la pobresa. L'evaluació de l'assignatura es a través d'un treball escrit que incorpora l'anàlisi de la pobresa i la seva repercusió en els problemes de salut.
- Persones que la va/n impartir: Montserrat Gea Sánchez
- Durada: 2 hores sessió magistral; 6 hores seminaris (2 hores per grup mitjà 30); activitat online (pobresa i exclusió social com determinant de la salut).
- Alumnat assistent: 90 alumnes

SESSIÓ 2 - FISOTERÀPIA

- Dia de la sessió: 6 i 13 de novembre de 2014
- Persona que ho impartí: Carme Campoy Guerrero (Alpicat Solidari) i 5 alumnes del Grau de Fisioteràpia que van participar com a voluntaries en la ONG “Alpicat Solidari” en Gambia i en l'àmbit de la Fisioteràpia.
- Assignatura: Fonaments en Fisioteràpia 1(Tema 3: Determinants Socials de la Salut)
- Durada: 4 hores presencials + 6 hores de treball autònom de l'alumnat (total 10 hores)
- Alumnat assistent: 72

SESSIÓ 3

- Dia de la sessió: 24 d'abril de 2015
- Professorat: Lúdia Rincón
- Assignatura: Arquitectura tècnica
- Durada: 2 hores
- Alumnat assistent: 35

SESSIÓ 4

- Dia de la sessió: 14 de maig de 2015
- Professorat: José Ramon Olarieta i Jordi Gascón
- Assignatura: Producció agrícola ecològica
- Durada: 2 hores
- Alumnat assistent: 20

SESSIÓ 5

- Dia de la sessió: 28 de maig de 2015
- Professorat: Núria Camps i Arcadi Oliveres
- Assignatura: Dret internacional econòmic
- Durada: 3 hores
- Alumnat assistent: 120

ALTRES ACCIONS D'EDUCACIÓ EN VALORS

→ Cicles Formatius a Terreny

La iniciativa comuna de la Regidoria de Drets Civils Cooperació i Igualtat, la Coordinadora d'ONGD i Altres Moviments Solidaris de Lleida, l'IES Ronda, l'Institut Torre Vicenç de Lleida i de la nostra Oficina arriba enguany a la cinquena edició, en la que alumnes de cicles formatius del grau Socioeducatiu de l'IES Ronda tenen l'oportunitat de formar-se i aproximar-se a la lluita del poble sahrauí.

Aquesta activitat consta de diverses fases en les que els alumnes reben primer una formació sobre el conflicte de mans d'experts en la matèria i en la darrera fase acaben realitzant una estada als campaments de Tindouf convivint amb famílies sahrauís.

Enguany 24 persones, entre alumnes i professors, han estat han estat una setmana als campaments de refugiats sahrauís que es troben a la regió de Tindouf (Algèria). En aquests dies, els joves han tingut l'oportunitat de conèixer a la comunitat sahrauí i analitzar la situació en la qual es troben en el camp de refugiats des de fa ja més de 40 anys. També han pogut fer pràctiques en diferents equipaments com escoles de primària, escoles bressol, hospitals, centres de discapacitats i dispensaris. Tot plegat els ha ajudat a entendre la situació en què viuen, en les vessants econòmica, social i cultural.

El programa de formació va ser el següent:

- 9.30-10h. A càrrec de la Coordinadora d'ONGD, ODEC UDL, regidoria de DC, Cooperació i Sàhara ponent. Presentació de la Fase II i III del projecte i entrega de documentació: Dossier informatiu sobre els campaments, Document de pagament i responsabilitat, explicació tràmits visats i seguretat i Retorn (Fase III).
- 10-14h. A càrrec de Pedro Hernández, formació en cooperació internacional de forma general i aspectes importants per a treballar com a cooperants. Com viatjar al sud amb clau de solidaritat.
- 16-18h. A càrrec de Hèctor Carrió: formació específica sobre la cooperació, especialment a la zona d'Àfrica, i en concret a la zona dels Campaments de Refugiats Sahrauís.
- 18-18.30h. A càrrec de la Regidoria de Drets Civils Cooperació i Igualtat explicació concreta de la Fase II: Aspectes tècnics del viatge, llocs de pràctiques, ubicació amb famílies i resolució de dubtes.
- 18.30-20h. A càrrec de Sàhara Ponent formació, explicació de la vivència del viatge a Terreny.

Formes de vida i comportament als campaments, des de la perspectiva cultural i logística procurant una vivència amb referents vàlids i eficients.

→ **Aprentatge i Servei**

L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. (www.aprenentatgeservei.org)

La Universitat en el seu afany de fer transferència de coneixement incorpora al Centre de Documentació i Cooperació en Solidaritat l'alumnat de l'Institut Gili i Gaya per tal de treballar plegats en aquesta iniciativa que promou el Departament d'Educació. Les tasques que es van proposar a l'alumnat van ser les següents:

- Preparació d'una llista d'adquisicions bibliogràfiques per al CDOCS, una vegada sondejats les seves funcions i discutits les inquietuds i interessos del propis estudiants sobre el tema (se'ls facilitarà accés als catàlegs i a editorials o bases de dades, així com la preparació de correus de consulta amb professorat).
- Participar en la realització d'un butlletí electrònic de l'ODEC (CDOCS) amb notícies i articles d'interès relacionats amb la cooperació i el desenvolupament
- Confeccionar un díptic o cartell d'una activitat de l'ODEC.
- L'estudiantat de 4t d'ESO col·laborarà en la convocatòria de Mobilitat Solidària. En concret, en la xerrada informativa "Com viatjar al Sud en clau de solidaritat" (març de 2015), confeccionant el cartell, enviant correus a les persones interessades, i el mateix dia de la xerrada, projectant el vídeo de "Com viatjar al Sud en clau de solidaritat".
- Participació en l'organització de la jornada "Haima per un Sàhara lliure", que cada any aplega aquells interessats en la cooperació amb el Sàhara occidental, incloent el testimoni del programa de "Cicles sobre el terreny", pel qual l'IES Ronda (i ara també el Torre Vicens) manen una desena d'estudiants als camps de refugiats, per tal d'introduir-se en el món de la cooperació.

Aquest curs han participat 15 alumnes de l'institut Gili i Gaya de Lleida que han realitzat les tasques esmentades en dinàmiques de quatre grups. Les dates d'APS a la UdL han estat 27 d'octubre de 2014; 20 i 26 de novembre de 2014; 17 i 18 de febrer de 2015; 3, 4, 17 i 18 de març de 2015; 15 i 29 d'abril de 2015; i 12 de maig de 2015.

→ Valoració dels projectes de recerca de Batxillerat. Premis de la UdL d'estudiantat de batxillerat i CFGS

L'ODEC ha fet la valoració dels projectes de Recerca que presenta l'alumnat de Batxillerat en l'àrea de cooperació al desenvolupament. En aquesta ocasió s'han presentat 4 propostes: La convivència de les religions, la situació de l'accés a la sanitat als campaments de refugiats sahrauís, un estudi i una festa de sensibilització sobre la Fundació Vicente Ferrer i una recerca sobre els microcrèdits.

El SIAU s'encarrega de resoldre la convocatòria amb les valoracions fetes.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ
CENTRE DE DOCUMENTACIÓ EN COOPERACIÓ I SOLIDARITAT (CDOCS)

→ **XII Mostra al Carrer d'Informació i Documentació per al Desenvolupament**

Durant tot el dia de dissabte el Centre de Documentació en Cooperació i Solidaritat (CDOCS) va tornar a sortir al carrer amb el propòsit d'apropar el seu fons bibliogràfic a la ciutadania de Lleida. Amb aquest objectiu va exposar una mostra del mateix a l'espai que aquest any es va ubicar a la Plaça Sant Joan de Lleida. Per sisè any, consecutiu aquesta activitat s'emmarca dins el Solidàrium.

Data: 19 d'Octubre de 2013

→ **Programa de Servei Comunitari "Aprentatge Servei"**

La finalitat d'aquest projecte es que durant 10 hores al llarg de l'any 10 alumnes de l'Institut Gili i Gaya, participin i coneguin les activitats que es desenvolupen al Centre de Documentació en Cooperació i Solidaritat (CDOCS) i també a la oficina, amb l'objectiu que experimentin i protagonitzin accions de compromís cívic, aprenguin en l'exercici actiu de la ciutadania i posin en joc els seus coneixements i capacitats al servei de la comunitat.

Data: Del 29 d'abril al 22 de maig de 2014

→ **Programa itinera**

L'ODEC a través del CDOCS està dins el programa ITINERA de l'Institut de Formació Superior (antic ICE) a través del qual tot l'alumnat dels centres de secundària que vol fer algun treball de recerca al voltant dels temes de la cooperació al desenvolupament pot trobar informació i co-tutoratge dins la universitat a l'oficina de desenvolupament.

→ **Publicacions**

- Publicació del Quadern "*Al voltant de... Les persones en situació de sense llar a la ciutat de Lleida: Trajectòries personals*". A càrrec de Carles Alsinet, Anna Garsaball, Alba Pirla, Joan Canut, Marta Feixa i Lourdes Zanuy. Aquest quadern consta de tres parts: el marc teòric en el que s'inclou els tipus de pobresa, el projecte de recerca des dels diferents àmbits (econòmic, laboral, formatiu, sanitari...) i les conclusions de l'estudi així com les propostes d'intervenció de les diferents institucions locals.

Aquest és el novè títol de la col·lecció de quaderns de l'ODEC.

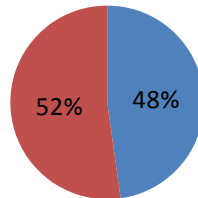
- Llibre "*Africans a la cruïlla. La inserció sociolaboral de les persones immigrades en temps de crisi*". A càrrec de Ramon Julià Traveria, Doctor en Sociologia (2012) i professor associat a la UdL. Aquest llibre s'endinsa en un anàlisi comparativa i d'evolució de l'inserció sociolaboral de les persones immigrades en el període 2005-2011 a les terres de ponent i pretén aportar elements de reflexió crítica sobre els factors d'integració i exclusió que envolten els fenòmens migratoris.

Aquest és el volum número 21 de la col·lecció Sud – Nord de l'ODEC.

→ **Registre de persones usuàries**

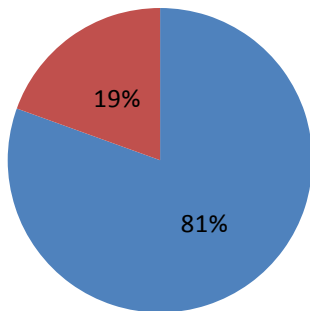
GÈNERE

■ HOMES: 270 ■ DONES: 295

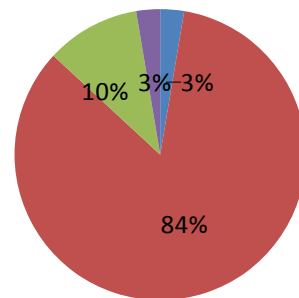
HORARI

■ MATÍ: 455 ■ TARDA: 110

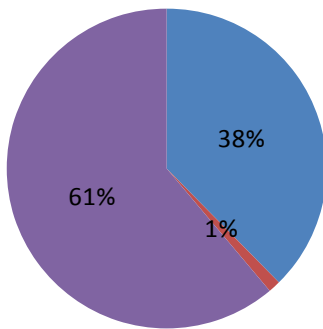
EDAT

■ DE 13-17: 15 ■ DE 18-30: 476
■ DE 31-50: 59 ■ DE 50 O MÉS: 15

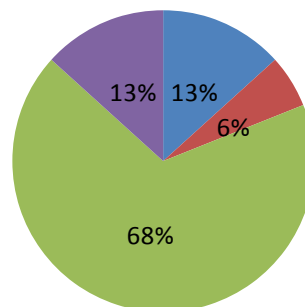
SERVEI SOL·LICITAT

■ CONSULTA SALA: 213 ■ ASSESSORAME
■ LLISTAT DISTRIBUCIÓ: 0 ■ PRÈSTEC: 346

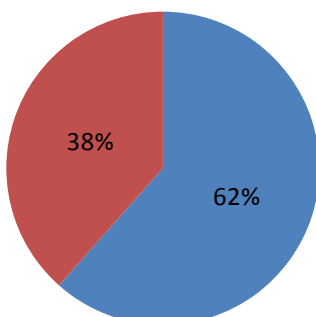
SITUACIÓ PERSONAL

■ PROFESSOR:75 ■ PAS: 32
■ ESTUDIANT: 383 ■ DE FORA: 75

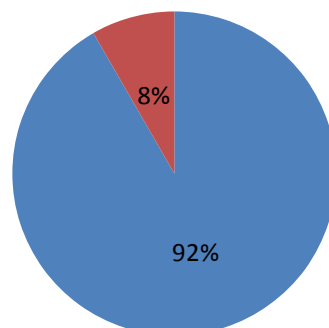
SOL·LICITUD CARNET BLANC CDOCS

■ HOMES: 8 ■ DONES: 5

QUALITAT

■ INDIVIDUAL: 518 ■ ENTITAT: 47

Durant tot el curs:

El CDOCS participa en el butlletí electrònic de la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris, dins l'espai "Lectura Recomanada" on cada setmana es proposa una lectura d'interès.

Al llarg del curs es realitza el **Butlletí electrònic de l'ODEC**. Aquest pretén oferir i difondre informació sobre temes de cooperació per al desenvolupament i de solidaritat, en particular: cursos, conferències, convocatòries, voluntariat entre d'altres informacions d'interès. Està dirigit al conjunt de la comunitat universitària així com a tota la ciutadania de Lleida i comarques.

Enviament d'Activitats Interessants (cursos, campanyes, exposicions etc...) referents a temes relacionats amb la cooperació per al desenvolupament i la solidaritat, a tota la comunitat universitària i a tota la ciutadania de Lleida.

Gestió i difusió de les noves publicacions que es publiquen dins les col·leccions pròpies de l'ODEC, com són la Col·lecció Sud-Nord i Al Voltant de...

Suport als diferents cursos i matèria transversal que s'ofereixen per part de l'ODEC amb l'elaboració d'una bibliografia bàsica per a cada temàtica impartida dins d'aquests.

Assessorament bibliogràfic i documental a diferents grups d'estudiantat universitari i de batxillerat en els seus treballs de recerca.

Edició del nostre catàleg de publicacions "La Prestatgeria" que és una mostra selectiva dels recursos bibliogràfics i audiovisuals que el CDOCS posa a disposició de les diferents àrees del coneixement vinculades a l'àmbit de la Cooperació per al Desenvolupament i la Solidaritat. Durant el curs 2014/2015 s'han elaborat prestatgeries relacionades amb els temes de economia social solidària, política social i els Atlas de Le Monde Diplomatique que es poden veure a continuació.

LA PRESTATGERIA. És una mostra selectiva dels recursos bibliogràfics i audiovisuals que el CDOCS posa a disposició de les diferents àrees del coneixement vinculades a l'àmbit de la Cooperació per al Desenvolupament i la Solidaritat

CDOCS (Centre de Documentació en Cooperació i Solidaritat)

És un centre de documentació especialitzat en temes relacionats amb la cooperació per al desenvolupament i la solidaritat, **obert a tota la ciutadania** de les terres de Lleida.

Aquí podreu trobar: llibres, revistes i diaris, informes d'organismes internacionals, material audiovisual i material didàctic sobre desenvolupament humà, pau, drets humans, immigració, medi ambient, relacions internacionals, conflictes, globalització entre d'altres.

ON SOM?

Campus de Cappont
 Centre de Cultures Transfronterer (Edifici Annex— Segona planta)
 C/ Jaume II, 67
 25001 Lleida
 Tel: 973 00 35 27 / 35 35 Fax: 973 00 35 31
 a/e: cdocs@int.udl.cat
<http://www.udl.es/servels/ODEC/CDOCS.html>

DESIDERATES:

Si voleu recomanar publicacions i material audiovisual interessant ho podeu fer a través del nostre correu electrònic: cdocs@int.udl.cat

Universitat de Lleida
 Oficina de Desenvolupament i Cooperació

Amb el suport de:

Ajuntament de Lleida

Desenvolupament i Cooperació

LA PRESTATGERIA DE POLÍTICA SOCIAL

LLIBRES

Conversación entre Julio Anguita y Juan Carlos Monedero. A la izquierda de lo posible

Autors: Julio Anguita i Juan Carlos Monedero
 Editorial: Icaria
 ISBN: 978-84-9888-528-6
 Any: 2013

Otro Estado es posible. Algunos aspectos de la nueva realidad

Autors: Álvaro Portillo
 Editorial: Icaria
 ISBN: 84-7428-563-0
 Any: 2002

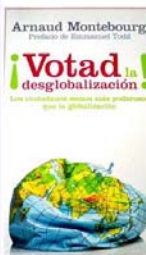

¿Se puede ser nacionalista y de izquierda?

Autors: Patxi Zabaleta i Juan José Laborda
 Editorial: Catarata
 ISBN: 978-84-8319-356-3
 Any: 2008

La izquierda en el Umbral del siglo XXI. Haciendo posible lo imposible

Autors: Marta Harnecker
 Editorial: Siglo Veintiuno de España Editores
 ISBN: 84-323-1022-0
 Any: 1999

¡Votad la desglobalización! Los ciudadanos somos más poderosos que la globalización

Autors: Arnaud Montebourg
 Editorial: Paidós
 ISBN: 978-84-493-2628-8
 Any: 2011

La construcción del catalanismo. Historia de un afán político

Autors: Jaume Claret y Manuel Santiso
 Editorial: Catarata
 ISBN: 978-84-8319-898-8
 Any: 2014

LLIBRES

Hay alternativas. Propuestas para crear empleo y bienestar social en España

Autors: Vicenç Navarro, Juan Torres López i Alberto Garzón Espinosa
 Editorial: Sequitur
 ISBN: 978-84-95363-94-7
 Alliberat a la xarxa

REVISTES

PAPELES DE RELACIONES ECOSOCIALES Y CAMBIO GLOBAL.

Es una revista que aborda temas relacionats amb la sostenibilitat, la cohesió social i la democràcia, considerant la pau com eix transversal d'anàlisi.

WEBS

- Consell general del Treball Social:
http://www.cgtrabajosocial.es/revista_inicio
- Revista de Política social:
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=11241>
- Institut de política social:
<http://instituto-de-politica-social.jimdo.com/revista-documentos-de-politica-social/>
- Política exterior:
<http://www.politicaexterior.com/>
- EPSocial:
<http://www.europapress.es/epsocial/politica-social/>

LA PRESTATGERIA – És una mostra selectiva dels recursos bibliogràfics i audiovisuals que el CDOCS posa a disposició de les diferents àrees del coneixement vinculades a l'àmbit de la Cooperació per al Desenvolupament i la Solidaritat

CDOCS (Centre de Documentació en Cooperació i Solidaritat)

És un centre de documentació especialitzat en temes relacionats amb la cooperació per al desenvolupament i la solidaritat, obert a tota la ciutadania de les terres de Lleida.

Aquí podreu trobar: llibres, revistes i diaris, informes d'organismes internacionals, material audiovisual i material didàctic sobre desenvolupament humà, pau, drets humans, immigració, medi ambient, relacions internacionals, conflictes, globalització entre d'altres.

ON SOM?

Campus de Cappon
Centre de Cultures Transfrontereres (Edifici Annex—Segona planta)
C/ Jaume II, 67
25001 Lleida
Tel: 973 00 35 27 / 35 35 Fax: 973 00 35 31
a/e: cdocs@int.udl.cat
<http://www.udl.es/serveis/ODEC/CDOCS.html>

DESIDERATES:

Si voleu recomanar publicacions i material audiovisual interessant ho podeu fer a través del nostre correu electrònic: cdocs@int.udl.cat

Universitat de Lleida
 Oficina de Desenvolupament i Cooperació

Amb el suport de:

Ajuntament de Lleida

Desenvolupament i Cooperació

LA PRESTATGERIA D'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

LLIBRES

Adéu, capitalisme. 15M—2031
Autors: Jordi Garcia Jané
Editorial: Icaria
ISBN: 978-84-9888-439-5
Any: 2012

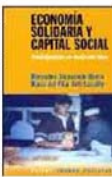
El llibre mostra un esbós de model social no capitalista que anomena Ecodemocràcia cooperativa, basat en un sistema econòmic democràtic, social i solidari, i en un sistema polític de democràcia participativa i inclusiva.

Economia solidària y capital social. Contribuciones al desarrollo local

Autors: Mercedes Caracciolo Basco i Maria del Pilar Foti Laxalde
Editorial: Paidós

ISBN: 950-12-4522-5
Any: 2003

Aquest llibre analitza les unitats econòmiques de la economia social, solidària i popular.

Economía solidaria

Economía solidaria. De la obsesión por el lucro a la redistribución con equidad

Autors: Catherine Galaz i Rodrigo Prieto
Editorial: Icaria
ISBN: 978-84-7426-680-X
Any: 2006

Aquest llibre tracta sobre els mecanismes en els que es fonamenta el capitalisme neoliberal i els seus efectes.

Crisis capitalista y economía solidaria. Una economía que emerge como alternativa real

Autors: Jean-Louis Laville i Jordi Garcia Jané
Editorial: Icaria
ISBN: 978-84-9888-033-5
Any: 2009

Aquest llibre tracta sobre una economia més justa, democràtica i sostenible, tenint en compte les limitacions de la naturalesa.

Pobreza 2.0 — Empresas, estados y ONGD ante la privatización de la cooperación al desarrollo

Autors: Miguel Romero i Pedro Ramiro
Editorial: Icaria
ISBN: 978-84-9898-425-8

Any: 2012

Aquest llibre fa referència amb els principals objectius de les estratègies empresenals, amb el suport dels governs dels països centrats i els organismes públics internacionals, estan modificant la cooperació pel desenvolupament.

L'economie sociale et solidaire. S'associer pour entreprendre autrement

Autors: Danièle Demoustier

Editorial: Syros

ISBN: 2-94146-995-6

Any: 2001

El llibre fa referència a l'evolució de l'economia social i com es construeix un altra economia dins del capitalisme.

Reivindicar el desarrollo. Un manual de política económica alternativa

Autors: Ha-Joon Chang e Ilene Grabel

Editorial: Intermón Oxfam ediciones

ISBN: 84-8452-388-8

Any: 2006

En aquest llibre s'exposa com es desenvolupen les economies i les polítiques que tots els països haurien d'aplicar.

DVD

La recerca aplicada al desenvolupament: Tres experiències.

Produït per: Universitat de les Illes Balears

Any: 2010

ISBN: 978-84-8384-157-0

ALTRES LLIBRES

- PERDIGUERO, T. (2003). *La responsabilidad social de las empresas en un mundo global*. Barcelona: Editorial Anagrama.

- HERNÁNDEZ, J. I RAMIRO, P. (2009). *El negocio de la responsabilidad. Crítica de la Responsabilidad Social Corporativa de las empresas transnacionales*. Barcelona: Icaria.

- ESTEVAN A. I NAREDO, J.M. (2009). *Por una economía ecológica y solidaria*. Barcelona: Icaria.

- ARQUE, R. I MONTERRO, M.J. (2006). *La responsabilidad social de la empresa a debate*. Barcelona: Icaria.

- SINGER, P. (2003). *Un solo mundo. La ética de la globalización*. Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica.

- DDAA. (2003). *La empresa socialment responsable*. Madrid: CIDEAL.

- FAURA, I. (2002). *Consumidores activos. Experiencias cooperativas para el siglo XXI*. Barcelona: Icaria.

- LLISTAR, D. (2009). *Anticooperación*. Barcelona: Icaria.

- ARRIETA, B. I AYUSO, C. (2005). *La dimensión ética de la responsabilidad social*. Universidad de Deusto.

RECURSOS EN LÍNEA

Economia solidària:

<http://www.economiasolidaria.org/>

Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya:

<http://www.xes.cat/>

ACE BANK:

<https://www.youtube.com/watch?v=mCW3D1ONeRU>

LA PRESTATGERIA - És una mostra selectiva dels recursos bibliogràfics i audiovisuals que el CDOCS posa a disposició de les diferents àrees del coneixement vinculades a l'àmbit de la Cooperació per al Desenvolupament i la Solidaritat

CDOCS (Centre de Documentació en Cooperació i Solidaritat)

És un centre de documentació especialitzat en temes relacionats amb la cooperació per al desenvolupament i la solidaritat, obert a tota la ciutadania de les terres de Lleida.

Aquí podreu trobar: llibres, revistes i diaris, informes d'organismes internacionals, material audiovisual i material didàctic sobre desenvolupament humà, pau, drets humans, immigració, medi ambient, relacions internacionals, conflictes, globalització entre d'altres.

ON SOM?

Campus de Caupton
 Centre de Cultures Transfrontereres
 (Edifici Annex—Segona planta)
 C/ Jaume II, 67
 25001 Lleida
 Tel: 973 00 35 27 / 35 35 Fax: 973 00 35 31
 a/e: cdocs@int.udl.cat
<http://www.udl.es/servis/ODEC/CDOCS.html>

DESIDERATES:

Si voleu recomanar publicacions i material audiovisual interessant ho podeu fer a través del nostre correu electrònic: cdocs@int.udl.cat

Desenvolupament i Cooperació

LA PRESTATGERIA
ATLAS DE
LE MONDE DIPLOMATIQUE

Universitat de Lleida
 Oficina de Desenvolupament i Cooperació

El Atlas... Globalización, culturas, libertades, conflictos, medios, sociedades, ecología.

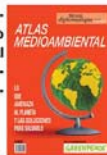
Any: 2003

El Atlas... El teatro del mundo, una nueva geopolítica, globalización, ganadores y perdedores, los conflictos que persisten, irresistible ascensión de Asia.

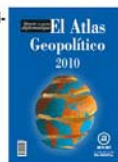
Any: 2006

El Atlas... Medioambiental. Lo que amenaza al planeta y las soluciones para salvarlo

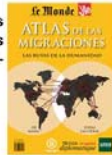
Any: 2008

El Atlas... Geopolítico 2010

Any: 2010

El Atlas... De las migraciones. Las rutas de la humanidad

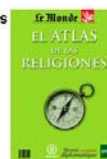
Any: 2010

El Atlas... De las civilizaciones

Any: 2010

El Atlas... De las religiones

Any: 2010

El Atlas... Histórico. Historia crítica del siglo XX

Any: 2011

El Atlas... Financiero. La estafa del siglo

Any: 2012

El Atlas... De las minorías

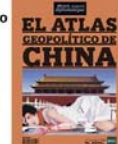
Any: 2012

El Atlas... Nuevas potencias emergentes

Any: 2012

El Atlas... Geopolítico de China

Any: 2012

El Atlas... De los conflictos de fronteras

Any: 2013

El Atlas... De las batallas por la energía

Any: 2014

El Atlas... de las metrópolis

Any: 2014

El Atlas... De las utopías

Any: 2014